

UNIUREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Un an 150 Lei
Pe jumătate 75 Lei
In America pe an 3 dolari.

Iese odată la săptămână

Adresa: „UNIUREA POPORULUI”, Blaj, Jud. Târnava-mică
Director: ALEXANDRU LUPEANU-MELIN

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un șir mărunț odată 5 Lei
a doua și a treia oră 4 Lei.

O sărbătoare fără vâlvă.

Un bătrân dascăl și om de peană, d. VICTOR LAZAR, a fost sărbătorit de câțiva prieteni și oameni de inimă la Cluj.

Dintre toate carierele, în țara noastră, durere, dascălia este mai puțin prețuită. Dascălii fac munca cea mai grea și cea mai folositoare, dar și cea mai rău răsplătită. Bieții apostoli ai slovelor și ai învățaturii, se trudesc o viață întreagă, își chinuesc pieptul și mintea în colbul școlilor, între copiii altora, își fărâma vraga între buchi și între cifre, ca să lumineze și să dea pita tuturor, iar ei, de cea mai multeori, în deosebi la bătrânețe, rămân tot săraci și nebagăți în seamă, cum au fost în toate zilele vieții lor.

Cei din alte cariere se saltă repede, fac averi, se ridică la trepte înalte, câștigă onoruri, măririi, au bătrânețe tihnite și cu belșug, iar dascălii, săracii, cei mai mulți, rămân tot numai cu cartea și cu truda, și la zilele bătrânețelor dalbe.

Adevărat, se întâmplă uneori, ca și dintre dascălii de toată treapta, să se ridice unii la onoruri și la slujbe înalte, bănoase, dar aceștia trebuie să-și calce pe inimă, și să se facă slujile plecate ale celor puternici. Aceștia se fericesc mai ales prin politică. Dar știm că politica, așa cum se face de obicei la noi, de multeori este un noroi scârbos, care te umilește, te pătează și te pune în dușmănie cu prietini și cu cunoscuții.

Un dascăl dintre cei cinstiți și respectați de toată lumea, unul care n'a căutat nici odată să se ridice pe căi lăaturalnice și piezișe, ci a rămas cu toată inima și cu tot sufletul său, viața întreagă, la carte și la datoria de apostol, trăiește azi la Cluj, iubit de prietini și de toți oamenii de bine.

E d. Victor Lazăr, fost mai în urmă profesor la Școala Normală din Cluj. Despre acest prea cinstit și inimos dascăl românesc ne simțim plăcut îndatorați să spunem și noi o vorbă dreaptă în gazeta noastră, cu atât mai mult, cât d. Victor Lazăr este unul dintre cei mai vrednici deschizători de drumuri, pe cărările, pe cari ne silim să le bătătorim și noi cu această foaie. Căci sărbătoritul dela Cluj, n'a fost numai dascăl al copiilor și al tineretului, în numeroase comune și orașe ale țării noastre, în 37 de ani de mucenic al școlii, ci a fost și este încă, un neobosit și foarte priceput îndrăgitor de condeiu pentru luminarea celor săraci și oropsiți, în deosebi a păturii țărănești a gazetar și scriitor de cărți.

Născut în comuna Jina din părțile Sibiului, Victor Lazăr a trecut prin toate greutățile

vieții și ale carierii de cărturar român în zilele robiei. Ca dascăl sătesc, dorul nestăpânit către învățatură și către lumină l-a cunutat foarte de tinăr cu peana și cu gazetăria, care, în timpul ungarilor era cea mai puternică armă de apărare a noastră, în potriua împilărilor și a urgiei cutropitoare. Încă pe când era învățător în Viștea Făgărașului, tinerelul cu ochi de vâpaie era tovarășul de muncă și de luptă al redactorilor dela „Tribuna” și dela „Foaia Poporului” din Sibiu. Și, urmărit încă de atunci de procurorii și de jandarmii asupritorilor, Victor Lazăr trece Carpații ocrotitori și ia un post de învățător în Dobrogea îndepărtată. Cum însă în luptele noastre de-atunci, o peană îndrăzneată și neînfricată ca a tinărului gazetar luat la goană de dușmani, cu greu se putea înlocui, pribeagul este chemat îndărăt de însuși Dr. Ioan Rațiu, marele luptător național.

Și Victor Lazăr n'a pregetat nici o clipă să se reîntoarcă în gură lupului hain și să scrie cu acelaș curaj ca și mai înainte. Tipărește o carte despre Buteanu, prefectul de legiune dela 1848, și Ungurii îl toarnă în temnița dela Seghedin, unde robește 5 luni de zile, iar foile dela Sibiu unde lucra, sunt oprite și bătute la dobă.

Scăpând din temniță, nu mai poate rămânea în Ardeal. Procurorii îi juraseră peirea, făcându-i noi procese. Scapă la București și este trimis director la școala română de comerț din Salonic, în Macedonia. Acolo chiar la început Grecii cei spurcați îl bat cu pietrii și erau să-l omoare. Bolnav de friguri rele s'a întors în țara mamă și s'a ocrotit statornic la biblioteca Academiei Române, între cărți și hrisoave, unde îi era mai drag sufletului său. Acolo a scris mai multe cărți de seamă și a redactat prin scrisori Foaia Poporului dela Sibiu, de care își legase atât de mult viața.

După fericita unire națională, la 1920, poate, în sfârșit, să se întoarcă în scumpul său Ardeal și se statornicește ca profesor la Școala Normală de învățatori din Cluj. S'a dus tinăr și plin de visuri, și s'a întors aproape cărunț, dar cu sufletul viguros și proaspăt. Dovadă, că în cei 6 ani de când este la Cluj, nu s'a dat nici o clipă odihnei, ci s'a făcut pildă de hărnicie, atât pentru colegii săi profesori dela școală, cât și pentru cărturarii cu răvnă pentru scris și pentru cercetări ai Clujului. Condeiu și cărțile de învățatură nu i-au căzut din mână nici astăzi, când urmele malariei

dela Salonic l-au silit să se despartă de școală și de tineret, ci ca un bătrân stejar de pe culmi înviforate, stă neclintit la datoria sa de luminător al poporului și al neamului său. Ca redactor de foaie poporală, d. Victor Lazăr dela Cluj, este astăzi între cei mai vechi ai Ardealului și cei mai încercați. Poporul, bunul și scumpul nostru popor, a fost mult iubit de dânsul; lui i-a închinat celea mai neprihănite nizuințe și întreagă căldura inimii sale, pe care i-o păstrează și astăzi, deplină, în pragul cinstit al despărțirii de școală.

În numele acestei foi și în numele cetitorilor noștri din popor, ne alăturăm și noi cu toată căldura inimilor noastre de frați mai tineri, la sărbătorirea pioasă a mult încercatului dascăl dela Cluj, care este astăzi *fala breslei noastre gazetăreștii*

Să ne trăiască la mulți ani!

A. Melin.

Mare expoziție agricolă în Austria. În orașul Leoben din Austria, unde a fost o vestită expoziție de vite, s'a ținut și o mare expoziție agricolă.

La această expoziție s'au pus spre arătare toate soiurile de fructe. Mai ales mere, vinuri și beuturi făcute din miere au fost de minune de multe.

S'au putut vedea la această expoziție tot felul de clădiri, făcute din lemn în formă mică, ca niște jucării, cari înfățișau clădirile sătenilor austrieci, începând cu clădirile celor mai săraci și până la ale celor cu stare mai bună.

Au fost aici și multe modele de grajduri făcute tot din lemn și pentru deosebite soiuri de vite.

Creșterea albinelor a fost înfățișată prin tot felul de sisteme de stupi, faguri, miere și aparate pentru prins roi.

Cea mai interesantă a fost însă sala în care se înfățișau boalele animalelor. Chipuri mari arătau tot felul de boale lipicioase la animale și cari pot fi luate și de oameni. Chipuri cu animale bolnave în deosebite stări ale boalei. Astfel de expoziții sunt foarte folositoare și s'ar putea aranja și la noi țară. Am vedea și am învăța multe lucruri bune.

Un mare poet indian la București. Vineri seara a sosit la București marele poet indian Rabindranath Tagore. El este însoțit de fiul său, nora sa și nepotul său, de fica sa și ginerele său. Ei au vizitat mai întâi Bucureștii, apoi seara marele poet a citit câteva din minunatele sale poezii, cu cari a robit întreg poporul indian, care este de 300 milioane de suflete. Duminică după prânz oaspeții au părăsit țara noastră prin Constanța.

Evanghelia Duminicii.

Duminea X. după Înălțarea sfintei Cruci
(5 Decembrie 1926), Luca 13, 10-17.

In vremea aceea era Isus învățând într-o sinagogă Sâmbăta. Și iată o femeie, care avea duhul neputinței de optsprezece ani, și era gârbovă, și nu putea să se îndrepteze nici decum.

Jidovii cinsteau mult ziua Sâmbetei, o cinsteau însă mai mult cu buzele decât cu faptele bune. Și Isus, care a venit să îndrepteze legea, iar nici decât ca să o strice, tocmai despre aceea vrea ca să-i convingă pe jidovi, că cinstea pe care o dau ei zilei Domnului nu este conformă duhului legii. Prilejul este bine venit, căci iată vede o biată de femeie gârbovă, care de optsprezece ani suferea întru boala sa, și nu putea să se îndrepteze. Boala aceasta era trimisă de satana asupra acelei femei, precum tot dela satana vin toate boalele. La Faptele Apostolilor se spune adecă, cumcă Isus umbla vindecând pe toți cei împresurați de diavolul (10, 38), iar la II. Cor. 12, 7, spune sf. Apostol „că pentru mulțimea descoperirilor să nu mă înalț, datumi-s'a mie îmbolditor trupului ingerul satanei, ca să mă bată peste obraz, ca să nu mă înalț“, ca să nu-l cuprindă trufia, pentru atâtea daruri mari, ce i-le-a dat Dumnezeu, i-a trimis și multe năcazuri și chiar o boală grea.

Iară Isus văzându-o, o a chemat, și i-a zis: „Femeie, slobozitu-te-ai de boala ta“. Și și-a pus pe ea mâinile, și îndată s'a îndreptat, și marea pe Dumnezeu.

E cu neputință să nu admiri aici marea milă a Domnului nostru Isus Hristos. El nu

poate vedea nici un năcaz, nici o nefericire și să treacă nepăsător. Așa a făcut și cu mulțimea aceasta, care îndată ce s'a vindecat, a mărit pe Dumnezeu.

Iară mai marele sinagogei mănîindu-se căci o vindecase Isus Sâmbăta, răspunzând, zicea poporului: „Șase zile sunt în cari se cade a lucra: veniți deci întru acelea și vă vindecați, iară nu în ziua Sâmbetei“.

Interesant e, că mai marele sinagogei nu se îndreaptă către Isus, ci către popor, încercând să-l depărteze de către făcătorul de minuni. Isus însă recunoaște numai decât reavoința lui și tot în fața poporului îi dă o lecție de care nu s'a bucurat nici decât. Căci iată ce ne spune mai departe sfântul evanghelist:

Iară Domnul răspunzând, a zis lui: „Fățarnicilor, fieștecarele din voi au nu-și desleagă Sâmbăta boul său dela iesle, și-l duce de-l adapă? Dară aceasta, fata lui Avram fiind, pe care o legase satana iată de optsprezece ani, au nu se cade a se deslega din legătura aceasta în ziua Sâmbetei?“

Grozavă lecție a fost aceasta! Fariseii jidovilor când e vorba de folosul lor știu să explice cum se cade legea Sâmbetei; când însă e vorba de o femeie nefericită, care de optsprezece ani suferea întru boala sa, mai bine să piară decât să se vindece Sâmbăta. Boul și asinul se poate deslega dela iesle Sâmbăta, dară o membră a poporului ales, o fată a lui Avram, nu poate fi deslegată din legăturile diavolului Sâmbăta.

Și acestea zicând ei, toți cei ce stau împotriva lui se rușinau, și toată mulțimea se bucura de lucrurile cele mărite cari le făcea.

De fapt se spune în legea lui Moisi: „Să nu faci în ziua Sâmbetei nici un lucru nici tu, nici feciorul tău, nici fata ta, nici sluga ta, nici slujnica ta, nici boul tău, nici asinul tău, și nici un dobitoc al tău, nici veneticul celce locuște cu tine“. Cu toate acestea sunt unele lucruri cari se pot săvârși Duminea și în sărbători.

Domnul nostru Isus Hristos nu vrea ca omul să sufere paguba pentru că e Duminea sau sârbătoare, fiindcă el zice: „Sâmbăta pentru om s'a făcut, iară nu omul pentru Sâmbăta“. Așadară sunt permise lucrurile cari sunt neapărat de lipsă pentru viața de toate zilele, ca lucrările dela postă, telegraf, calea ferată, poliție și așa mai departe. Ba biserica are voie să permită chiar și săvârșirea altor lucrări, pentru că zice Sfânta Scriptură la Marcu 2, 28: „Fiul omului domn este și Sâmbetei“. Locuitorul Domnului nostru Isus Hristos pe pământ este însă Papa dela Roma. Se mai pot apoi săvârși Duminea și lucruri cari se țin de slujba Dumnezească. De aceea zice Domnul Hristos: „N'ati cetit în lege, că Sâmbăta preoții spurcă Sâmbăta, și nevinovați sunt?“ (În legea veche preoții trebuiau să taie vitele de jertfă și să le verse sângele Sâmbăta. Acestea lucruri erau oprite pentru alții, pentru preoți însă nu).

Mai sunt apoi nu numai permise ci chiar recomandate să se săvârșească Sâmbăta faptele îndurării, pentru că nimic nu este ce să ne apropie mai mult de fericire decât acestea. Celce nu săvârșește adecă faptele îndurării, nici nu poate intra întru împărăția lui Dumnezeu. Mai mult, cei ce fac faptele îndurării sunt în unele cazuri scutiți chiar și dela ascultarea sfintei ligurii. Căci însuși Mântuitorul zice: „Milă voui nu jertfă“ (Matei 9, 12), ceea ce înseamnă, că El mai bucuros primește faptele îndurării chiar și decât forma dinafară a cinstirii lui Dumnezeu. Cu toate acestea însă dacă e cu puțință, să luăm parte și la slujba dumnezească, pentru că zice Domnul: „Acestea se cădea să le faceți și acelea să nu le lăsați“. (Matei 23, 23). Mai sunt apoi permise Duminea și în sărbători lucrurile mici și neînsemnate, pentru că Dumnezeu nu vrea ca omul să fie leneș în sărbători. Măturatul, pregătirea mâncărilor, spălatul vaselor, diresul și curățirea hainelor murdărite chiar atunci, apoi scrisul, cetitul, cântarea, muzica și toate lucrurile spirituale se pot săvârși Duminea, fiindcă acelea se referesc la suflete.

Nu pot însă dragi cetitori să vă indemn destul de mult, să mergeți Duminea și în săr-

Foița „UNIRII POPORULUI“

Sasu și țapul.

Intr'un sat nu chiar departe,
Mi-se pare că'n Tâlmăciu,
Între caprele din turmă
Era și'un țap împungăciu.
Oamenii ducându-i frica
Îl țineau mai mult în țarc,
Căci nu vreau ca țapul naibii
Să le vină, vezi, de hac.
Cum în sat trăiesc, vezi Doamne,
Sași, Români, ba și țigani,
Să vă spun ce se 'ntâmplase,
Mai acum trei zeci de ani...
Știm că Sașii au în lege,
Că la șapte ceasuri seara,
Clopotul sună dearândul
Atât iarna cât și vara.
Ce'și gândesc așa într'o toamnă
Nește juni împelițați:
—„Hai să-l păcălim odată
Pe fălosul cel de Hanț!
Că ne 'njură și ne ceartă
Și ne zice și nebuni,
Și tot latră din ai gură,
Că aici Sașii-s stăpâni“
Intr'o zi, colo sub seară,
Bagă țapul în progadă
Și'nchizând frumușel ușa

Merg de'și caută de treabă.
Vine Hanț la șapte ceasuri
Sună 'n clopot doar' odată,
Țapul ce durmea deoparte
În dăngănit se deșteaptă,
Și nici una, nice două
Hop, la Hanț între picioare!
Și deodat se vede Sasul
Că-l ia cineva 'n spinare...
Dar cum Sasul ține streangul
Țapul se 'nvârtea pe loc,
Iară clopotul începe
Să îmi sune ca de foc...!
Iar toți Sașii dela masă,
Umplu ulița cea mare,
Și Hanț iasă din progade
Strigând de pe țap călare:
—„Acum mă iertați cu toții
Că nu ne-om mai vedea altul,
Vai, pe mine, ia mă duce,
Fără glumă, necuratul...!
Stau și Sași, stau și Săsoaice,
Stau cu toții crunt mirați
Și prin întunec nu văd
Cine-l duce pe biet Hanț.
Aud și Români larmă,
Dau și ei navală 'n jos,
Știți, așa cum e Românul
Nu ca Sasul, bleg, fricos,
Și se pun câțiva cu parii
Lângă margine de drum,
Și își zic cu 'mbărbătare:
—„Să vedem ce-o fi acum!“

—„Săriți și voi Rumuni dragă,
Și faceți o sfântă cruce,
Că pe mine necuratul
Nu știu de ce, da' mă duce!“
Iar Români: Hu-o dihanie!
Ș'atunci țapul drept în șanț
Se prăvale, și cu țapul
Se dă dura și biet Hanț!
El, scăpând vita de coarne,
A căzut lungit pe spate,
Și din gura lui Români
Nici o vorbă nu pot scoate.
Deșteptându-se într'o vreme,
Zice: „Mulțămescu-ți Doamne,
C'am scăpat, sărac de mine,
Și nu m'a dus cel cu coarne!
Unul dintre cei cu vina
Zice: „Ce spui, a fost țapul!
—„Ba nu, dragă Rumunice,
Ala fost chiar taifal-dracul!“
Iar deatunci Hanț clopotarul
De tistie s'a lăsat,
Și la clopote, pe plată,
Un Românaș au băgat.

Pețelca.

Iuliu Domșa,
învățător.

Gereți
„Calendarul dela Blaj“

bitori la biserică. Căci numai așa puteți ajunge la binecuvântarea lui Dumnezeu. In unele părți creștinii noștri nu mai cercetează biserica, așa că-i adevărată jale să intri Dumineca în astfel de biserici. Săptămâna are 168 de ceasuri, dintre acestea Dumnezeu nu cere decât numai unul pentru sine, și tu să nu i-l dai nici acesta întreba cu drept cuvânt sfântul Ioan Gurădeaur. Vai și amar de sufletul aceluia, care nu-i dă lui Dumnezeu nici un singur ceas pe săptămână! Unul ca acela nu-i vrednic să intre decât în fundul iadului.

IULIU MAIOR.

Sfintire de biserică.

Zi mare, zi de serbătoare, zi de bucurie neuitată au avut credincioșii din parohia *Sântioana de Mureș*, când la sf. Arhangheli Mihail și Gavril (8 Nov.) a. c. li-s'a sfințit noul locaș dumnezesc. Până în acest an Români din această comună au avut o biserică mică, afară din sat, roasă și nimicată de dintele vremii. — Români de ai noștri abia sunt 45 familii sărace, cari însă n'aveau dor și gând mai mare, decât să-și vadă o biserică vrednică, unde să se poată închina lui Dumnezeu. Și mâna aceasta de creștini insuflețiți de dorul sfânt, au jertfit după puterile lor bani și muncă și și-au văzut împlinită dorința: s'a ridicat noul Sion român unit, în mijlocul străinilor de neam și lege! Și încă o biserică frumoasă, de piatră, spre fala Sântionenilor și bucuria tuturor creștinilor! Aici trebuie să amintim cu cinste pe dl *Victor Boroș*, contabil la Albina din Târgul Mureș, care s'a pus în fruntea lucrului, lucrând și alergând mult pentru cauza sfintei biserici Dumnezeu să-i răsplătească ostenețele!

Însăși binecuvântarea bisericii s'a făcut prin Mult On. *Emil Tatar* administratorul protopopesc al *Bandului* cu ajutorul preoților din jur Mult On. *Vasile Suciu* din Căpuș, *Melinte Pop*, *Oroiu*, *Ștefan Boroș* parohul local și *Emil Boroș* preot în Cichindeal.

Cu acest prilej s'au ținut și misiuni sfinte. Poporul din Sântioana și satele din jur, care a luat parte la slujbele înălțătoare, s'a despărțat cu amintiri plăcute, cari nu se vor uita curând.

Correspondent.

Opreliște nevăzută.

Preotului din Oib, în Silezia, i-s'au întâmplat următoarele:

În anul 1873, iarna, într-o zi de Duminecă, după amiază, eși la plimbare cu sania, el cu mireasa sa și cu fratele acesteia, adevărat fiitorul lui cumnat. Eșiră să cerceteze niște cunoșcuți, cari locuiau cam la 2 ore depărtare. Dar plecarea cam târziu și i-a apucat noaptea pe drum. — Ba în timpul cât au stat la cunoșcuți, a nins sdravăn și, plecând îndărăt cu sania, când au ieșit o depărtare bună din sat, puseră seama că tot drumul e troienit, de nu se mai cunoaște. Încercându-se în simțul lor de orientare, o luară oblu prin troienele de zăpadă și credeau că îngrabă ajung acasă, — când deodată se pomenesc că le strigă cineva: „Opriti!”

Cuprinși de mirare, ei opresc caii. Privește jur-împrejur, dar nu văd pe nimeni. — Strigă atunci și ei, de câteva ori: „Cine-i acolo? — Dar nu primesc nici un răspuns. Atunci venindu-le a crede că s'au înșelat cu auzul, dau biciu cailor și pleacă mai departe.

Dar abia pornesc caii și străbat câțiva pași, când același glas, cu putere mai mare, le strigă iarăși: „Opriti!”

Uimiți foarte, se opresc din nou. Dar nu se vedea nimeni, niciări.

Iarăș pocnește biciul asupra cailor și sania pleacă. Atunci, pentru a treia oră li-se strigă „Opriti!” cu atâta putere și așa de a-

Cum stă lumea și țara?

M. S. Regina se întoarce acasă...

M. S. Regina a eutriert în lung și lat aproape întreagă America. A stat de vorbă cu toată lumea și mai ales a căutat pe Români noștri din America. Pretutindeni a fost primită de zeci și sute de mii de oameni, dornici peste măsură să cunoască și să vadă pe M. Sa Regina României.

Acum mai în urmă a trecut și Munții stâncoși din partea apuseană a Statelor Unite, vrând să se oprească și prin acele părți câțiva timp.

Dar primind o telegramă dela București și-a întrerupt călătoria, schimbându-și întreg programul cu America. Cu toată părerea de rău, că nu-și poate sfârși călătoria prin America, s'a hotărât să plece acasă. În ziua de 24 Noemvrie s'a urcat în vaporul »Berengaria«, împreună cu prințesa Ileana și prințul Nicolae, pornind spre România.

La sosirea în țară Li-se pregătesc mari primiri sărbătorești. În 10—12 zile M. S. Regina va fi iar în mijlocul nostru!

Intre România și Italia.

Gazetele italiene scriu foarte multe despre călduroasa primire, care s'a făcut în România și mai ales la București oaspeților italieni. Ducele de Spoleto și mareșalul Badoglio s'a reintors adânc mișcați de caldă pretinie care s'a arătat Italiei de către întreg poporul român.

Ziarele vestesc, că Domnitorii României vor cerceta la primăvară pe Domnitorii Italiei, apoi după aceea aceștia vor veni

la București ca să rentoarcă vizita Familiei noastre domnitoare.

Și Italienii și Românii de pe acum pregătesc planurile de primire, punând la cale o primire sărbătorească și cu adevărat regească, vrednică de a rămânea neștearsă pentru totdeauna în sufletele Domnitorilor celor două țări surori!

Pățania principesei Ileana.

Alteza Sa principesa Ileana era să pățească o mare nenorocire cu un automobil în orașul Chicago. Plecând spre orașul Indianapolis cu automobilul, ca să facă o plimbare, automobilul, pe care-l conducea însași principesa, s'a ciocnit cu un camion de povară, sfărâmându-se aproape întreg motorul automobilului.

Din fericire A. S. Prințesa Ileana a fost numai lovită puțin de mașină când s'a întâmplat ciocnirea, dar a fost dusă îndată la spitalul din Indianapolis. După o odihnă de câteva ceasuri a plecat înapoi la Chicago, aunde s'a întâlnit cu M. S. Regina Maria, care foarte mult s'a bucurat, că odoru-i scump a scăpat cu bine din marea nenorocire, care era să-i se întâmple.

Furtună nouă în America.

Furtunile în lungul și latul Americii se țin lanț. În săptămâna trecută s'a deslănțuit o furtună mare, însoțită de o groaznică rupere de nori, asupra orașului New-York, care a suferit stricăciuni mari. Vreo 10 persoane au fost ucise și altele multe au fost greu rănite din pricina furtunii.

Furtuni grele s'au deslănțuit de asemenea și asupra orașelor și ținuturilor din California și Virginia. Pretutindeni furtunile au pricinuit pagube mari.

proape, încât și caii rămân înfiorați și numai decât se opresc. Bărbații sar jos din sanie și trec înainte să cerceteze cu deamănuntul calea. Abia au mers câțiva metri, când deodată sar îndărăt îngroziți. — Înaintea lor se căsca o prăpastie, spre care mergeau cu sania. Mai trebuiau câteva clipe și se prăbușiau peste cap, cu cai, cu sanie cu tot... Ei perduseră total calea cea adevărată și apucaseră spre cariera (baia) de piatră.

Jur-împrejur nu se vedea nimeni. Nu se auzia nici un sunet, nici un șgomot. Numai stelele de pe cer scilipiau cu neastâmpăr și păreau că le spun: „Nu vă temeți! Chiar de nu se află nici un om, care să vă ajute, priveghează asupra voastră un ochiu mai ager, care nu lasă în primejdie, pe cei i-se încred lui”.

„Zică oamenii ce vreau” — spunea mai târziu preotul. „Glasul din noaptea aceea nu-l vom uita niciodată. Intre cer și pământ mai este ceva, ce nu putem cuprinde cu mintea noastră și nu putem vedea cu ochii noștri cei slabi”.

*

Întâmplări de aceste am mai cetit din viața marinarilor. Comandanți nevăzuți le strigau să îndrepte într'acolo și într'acolo corăbiile, când vuia furtuna și bezna nopții nu era luminată decât de zarea fulgerului.

Dimineața, marinarii se convingeau că dacă nu ar fi ascultat de comanda nevăzută, corăbiile lor s'ar fi prăpădit și ei cu corăbiile.

Aici e potrivit să amintim și întâmplarea din 1906 descrisă într-o carte de știință a marelui astronom frances *Camil Flammarion*.

— Un tânăr cleric s'a urcat într-o zi în trenul accelerat ce mergea dela Reggio spre Neapol (Italia), găsindu-și loc tocmai în vagonul unde era controlorul trenului. După plecarea trenului din gara Reggio, controlorul, ajungând cu cercetarea biletelor la seminarist, îi puse întrebarea că unde merge? Seminaristul îi răspunde că vrea să meargă la Catona, de praznicul sfântului Francisc. Controlorul lămuri atunci pe fiitorul preot, că a făcut o greșală, fiindcă trenul, în care se află, nu se oprește la Catona, ci trebuia să aștepte în Reggio un alt tren, care vine ceva mai târziu.

Năcazul tânărului cleric era mare! Trenul în care se urcase din greșală avea să treacă în fugă mare pe lângă orașul Catona și el nu putea fi de față la slujbele mărețe în cinstea sfântului Francisc... El începu a se neliniști, a cere sfat dela controlor, ce-i de făcut? Iar când acesta nu-i dete răspuns mulțumitor, în durerea lui *prinse a se ruga, cu lacrimi ferbinți, de sfânta Fecioara Maria*, să-i ajute, să nu scape sărbătoreala sfântului Francisc! Într'aceea conductorul îi spuse iarăși, că înzădar sunt toate: trenul nu se poate opri la Catona.

Și într'adevăr trenul accelerat își urma fuga întinsă în sfârșitul neostoiat al roatelor. Iată însă, că pe când se apropia de Catona mașina dă câteva fluierături, începe a-și domoli

Jugo-Slavii se pregătesc de încoronare

Neînțelegerile dintre partidele politice sârbești s'au curmat în vremea din urmă prin stăruința bătrânului bărbat de Stat Pasoi. Frecările dintre partide s'au potolit. Se vorbește, că în cursul acestei ierni se va forma un guvern național, alcătuit din toate partidele sârbești împreună cu reprezentanții Croaților și Slovenilor.

Acest guvern ar fi chemat să pregătească lucrările pentru încoronarea Familiei Domnitoare. Incoronarea se va face în luna Mai, însoțită de mari serbări populare în întreaga țară.

Pedeapsa cu moarte în Italia.

Senatul italian a votat planul de lege pentru introducerea pedepsei cu moarte. Deasemeni și Camera deputaților va vota această lege fără nici o împotrivire, ca legea să se poată pune în aplicare îndată după publicarea ei în gazeta oficială a guvernului.

În felul acesta guvernul italian crede că va face rânduială deplină în toată țara. Pe cei cu gânduri rele împotriva ordinii și rânduelilor Statului i-au pus pe gânduri asprele măsuri ale guvernului Mussolini. Condamnații la moarte vor fi împușcați, dacă vor fi găsiți și judecați vinovați de către tribunalele militare.

Tulburări sângeroase în Portugalia.

Din Lisabona, capitala Portugaliei, vine știrea, că s'au întâmplat acolo iar tulburări. Anume, așa zisele «legiuni roșii», alcătuite din comuniști, adică din bolșevici, au ieșit pe străzi încercând să jefuiască. S'au întâmplat numeroase ciocniri între comuniști și între poliști.

La o astfel de ciocnire a fost împușcat însuși prefectul poliției. Dar moartea

mersul și pe urmă se oprește... Seminaristul se dă jos și pe aci ție drumul...

Se dau jos și conducătorii trenului și alți călători, întrebând de mașinist că ce s'a întâmplat?

Mașinistul le răspunde că a trebuit să oprească trenul din *pricina unei călugărițe îmbrăcată în alb și a altor două femei, cari se aflau în mijlocul drumului de fier, între șine*. Cu toate fluerăturile mașinei, nu s'au dat în lături, până nu a oprit... dar acum nu mai vede pe nimeni.

Călătorii privesc atunci și ei, dar nu vedeau pe nimeni, decât pe seminaristul, care pășia grăbit spre Catona. Controlorul trenului le poveste atunci întâmplarea cu clericul. Călătorii rămaseră uimiți de cele auzite iar mecanicul și fochistul spuneau cu toată tăria, că au văzut limpede pe cele trei femei, pe calea ferată, stând nemiscate, nepăsătoare...

Acest răspuns s'a însemnat în foaia de drum a mașinistului. Pe când acceleratul își urma calea, seminaristul era la sărbătoarea sfântului Francisc în Catona.

Acum poștească necredincioșii și explicațiile potriveala dintre vedenia mecanicului, fluerăturile repetate și rugăciunea clericului, pe care mecanicul poate că nici nu-l știa că se află în tren, nici nu-l cunoștea, nici nu visa că dorește să se dea jos la Catona.

Gavril Todica.

lui a fost aspru răsunată de către poliști, cari s'au răsunat cumplit asupra comuniștilor pentru omorirea șefului lor.

Revoluție în Brazilia

În câteva din orașele mai însemnate ale Braziliei a izbucnit revoluția contra guvernului, care se poartă cu multă asprime față de muncitorime.

Guvernul a luat numai decât măsuri de apărare împotriva răsculaților. Între armata ocredincioasă guvernului și între răsculați s'au întâmplat ciocniri sângeroase. Numărul morților și al răniților a trecut până acum peste 500. Se crede însă, că în scurtă vreme răscoala se va potoli și guvernul va împăca pe răsculați.

Se va face dreptate Maramurașenilor.

În ședința din 17 Noemvrie a Camerei dl deputat Găvănescu a făcut o interpelație, în care l-a întrebat pe dl ministru Goga, ce are de gând să facă cu evreii aceia din Maramuraș, cari s'au strecurat hoștește în țară și acum sug întreagă vloga blândului și cucernicului popor Maramurașan.

Dl ministru Octavian Goga a răspuns, că de fapt i-s'a adus la cunoștință lucrul acesta. Numai în județele Maramuraș și Satu-Mare s'au strecurat hoștește peste 70 de mii de jidani. Aceștia sunt o stavilă în dezvoltarea noastră economică și o primejdie pentru ordinea și siguranța statului. D-sa a dat ordine ca să se conscrie toți aceștia, și cât ce va fi în curat cu numărul acestor lipitori ai satelor noastre cinstite, nu va întrelăsa a-i da afară din țară.

Toți deputații au primit cu strigăte de bravo și cu aplauze aceste cuvinte ale dlui ministru, și nu ne îndoiim cătuși de puțin, că D-sa va face dreptate poporului supt de jidani al Maramurașului.

Mai rar așa păcală.

— Trei puugași jefuiesc un vagon întreg. —

Poliția din gara Cluj a fost înștiințată zilele trecute, că trei tineri au jefuit pe toți călătorii unui vagon al trenului București—Cluj.

Iată cum s'a întâmplat hoția: După ce a plecat trenul din gara Feldioara-Războieni, un tânăr foarte bine îmbrăcat a intrat în vagon, și cu mare spaimă a spus, că i-s'au furat 18 mii de Lei. Călătorii se căutară iute fiecare prin buzunare și doi alți tineri, tot pe atât de bine îmbrăcați, au spus atunci și ei că li-s'au furat și lor peste 30 mii lei.

Tânărul, care a intrat în vagon, a rugat atunci pe călători, să îi dea voie, să-i caute pe toți prin buzunare, ca să fie sigur, că puugașii sunt în altă parte. Călătorii, știindu-se nevinovați, s'au supus bucuroși, ca să-i ștotească prin buzunare.

Cei trei tineri s'au apucat atunci de ștotecit prin buzunare, și, neaflând nimica, și-au cerut iertare pentru îndrăzneala lor cea mare, apoi au plecat.

Multă vreme s'au tot gândit călătorii ceialalți, rămași în vagon, la marea pagubă a celor trei tineri bine îmbrăcați. Când ajunseră aproape de Cluj, unul dintre călători dă să-și scoată ceasul, ca să vadă la câte e. Când colo ceas ca'n palmă. Se caută și ceialalți; nici ceasuri, nici bani. Adecă cei trei tineri puugași n'au fost altceva decât trei hoți isteți de buzunare, cari au furat dela toți călătorii peste 100 mii Lei, ceasornice, tabachere de argint și alte obiecte de valoare.

DE PRIN SATE.

Bucuria creștinilor din Breaza, (Protopopiatul Reghinului)

Poate în nici un protopopiat nu s'au ridicat, în anii dela război încoace, atâtea biserici noi (și s'au reparat cele vechi), ca în protopopiatul Reghinului. Parcă oamenii simt tot mai tare trebuința unor lăcașuri vrednice în cari să se închine bunului și milostivului Dzeu, și se întrec în ridicarea acestor lăcașuri de închinăciune.

Duminecă în 14 Noemvrie c. s'a binecuvântat biserica română unită din Breaza, o comună foarte mică în apropierea Reghinului, în care comună abia sunt vre-o 50 de familii unite, toate cam sărăcuțe. Și cu toate acestea micul popor din Breaza și-a ridicat, cu jertfe mari, o biserică foarte frumoasă. Vechea biserică a fost ruinată cu desăvârșire de o furtună groaznică deslănțuită asupra acestei comune în vara anului 1912. A dat apoi războiul și alte nenorociri și visul Brezanilor de-a-și ridica o biserică frumoasă și vrednică se tot amăna. Îndată după război fu rânduit ca preot al acestei parohii pâr. Gavril Pop, carele, ajuns odată în parohie, a început să lucreze cu tot dinadinsul pentru binele poporenilor săi. A început să facă fel de fel de planuri cum ar putea ajunge mai lesne să edifice o biserică, căci poporeni, după cum amintisem, sunt puțini și oameni cam săraci. După multe stăruinți și îndemnuri pâr. Gavril Pop, în conlucrare cu curatoratul, a reușit să câștige pe toți poporeni pentru edificarea unei noi biserici pe locul expropriat lângă drumul de țară. Datorită alergărilor multe și jertfei aduse de pâr. Pop, precum și vredniciei și jertfei poporenilor, în abia 4 luni Brezani spre cinstea lor și a preotului, s'au văzut cu o biserică din cele mai frumoase.

Binecuvântarea acestei biserici s'a făcut Dumineca trecută. S'a adunat la această ceremonie popor mult din toate satele din jur și mulți cărturari din Reghin și jur. Binecuvântarea bisericii s'a făcut de On. protopop Ariton M. Popa, asistat de pâr. protopop onor. Alex. Donescu și de preoții: Petru Gorea, Teodor Șermașan, Aloisiu Simion și Gavril Pop. În decursul slujbei d. protopop Ariton Popa a rostit o predică înălțătoare de suflete.

După sfârșitul slujbei Dumnezeuști a avut loc o masă comună în școala de stat. La această masă au toastat (vorbit) pâr. protopop Ariton Popa pentru I. P. Sf. S. Mitropolitul Suci, pâr. prot. on. Donescu pentru preotul local Gavril Pop, pâr. Gorea pentru arhitectul E. Replcky, ziditorul bisericii, pâr. Șimon pentru intelectuali, pâr. Gavril Pop pentru protopopul Ariton Popa și Dr. Enea Popa pentru poporeni.

Toată lauda se cuvine poporului mic la număr și sărac, dar jertfitor, din Breaza, precum și tânărului și neostenitului preot G. Pop, și tuturor acelor cari au ajutat cu cât de puțin la clădirea bisericii din Breaza. Fapta mult grăitoare a mâinei de oameni din Breaza să slujească drept indemn bun și altor parohii.

Unul din cei de față.

Zestre de patru miliarde. La Paris s'a căsătorit în ziua de 21 Noemvrie marele duce rusesc Dimitrie, luând în căsătorie pe o americană, care s'a făcut ortodoxă, a primit numele de principesa Ilinskaia și i-a adus zestre 20 milioane dolari, adecă aproape 4 miliarde Lei. Ducele e de 35 ani iar mireasa de 22.

Știrile Săptămânii.

M. Sa Regina a fost nașă în America. Niciodată Americanii n'au dat cuiva mai mare cinste decât Reginei noastre scumpe. O primesc pretutindenea minunat. În schimb și M. Sa este așa de drăguță și de prevenitoare față de ei, încât au început să o iubească foarte mult. Ba ce-i mai mult, și cei mai turbați republicani au spus, că așa o regină ar dori și ei să aibă.

Zilele trecute M. Sa Regina a fost în orașul Saint Louis, unde a botezat ca nașă pe fetița unui lucrător din România, dându-i numele Maria. Foarte s'au mirat Americanii când Regina nașă și-a sărutat finuța.

O măsură interesantă. Consiliul județului Iași a hotărât, să oblige primăriile comunale, ca în fiecare Duminică să se ducă la biserică, întovărășind la slujbă pe elevii școlilor. Astfel de măsuri n'ar strica aduse și în unele comune din Ardeal, în cari primarii sunt cam înstrăinați de biserică.

Înjunghiere la o nuntă. În Brăila se cununa tocmai o păreche tânără, când sosi la ospăț un bătaș cu numele Iosef Ion zis Barabulea. Acesta s'a luat la bătaie cu șase feciori deodată. Dându-și însă seamă, că va fi biruit, a scos un cuțit și a înjunghiat pe toți șase flăcăii. Sosind poliția la fața locului, sergentul de oraș Stanciu Andreiu l-a prins și l-a dus la poliție. Pe când era însă pe cale, Barabulea i-a dat o lovitură atât de puternică, încât sergentul a căzut la pământ și el a putut să-și ia tâlpășița.

Terente este în Bulgaria. Părinții vestitului hoț Terente au primit zilele trecute o scrisoare dela feciorul lor, din Varna, un oraș al Bulgariei. Hoțomanul de Terente le aduce la cunoștință părinților săi, că va pleca în curând în Turcia, unde crede că va duce-o mai bine decât în România.

A murit lângă mort. Femeia Caliopia Rădulescu din București s'a dus să depună câteva flori la căpătuiul mortului State Mărculescu. Pe când așeza florile, Caliopia a alunecat și a căzut lovindu-se în tâmpla stângă. Ea a murit după câteva minute.

Botezat în ziua nunții. În comuna Dolhasca de lângă Fălticeni urma să se cunune tinerii Vladimir Gh. Vasiliu cu Maria Dumitru Costan. Când ei intrară în biserică preotul, îi spune mirelui, că nu-l poate cununa, pentru că nu este botezat. Toată lumea a rămas uimită, preotul însă a adus protocolul nașterilor și a arătat, că tânărul nu este introdus nicăiri în matriculă, cu toate că s'a născut în comuna aceea. Părinții, cari erau și ei de față, au recunoscut, că au uitat să-l boteze.

Deci preotul a început mai întâi slujba botezului, și numai după aceea a nunții.

Slabi creștini trebuie să sunt părinții mirelui aceluia, dar și mai slab trebuie să fie preotul, care numai în biserică și-a adus aminte că mirele este nebotezat, cu toată că, după legile bisericii ortodoxe, înainte de cununie oamenii trebuie să se și spovedească.

La Amsterdam nu se joacă Duminică. Pentru că să se vadă, cât de mult oiaștesc alte popoare ziua Duminicii, iată o dovadă grăitoare: Primarul din Amsterdam a dat aspră poruncă să nu mai cuteze nimenea a juca Duminică. Se înțelege de sine, că protostează toată lumea, dar zadarnic; primarul ține morțiș la porunca sa.

Cărămizi în loc de pietri scumpe. Aurarul Max Avramovici din Galați avea de primit dela București o lădiță de pietri scumpe. Care nu i-a fost însă mirarea, când, la deschiderea pachetului, în loc de pietri scumpe a găsit cărămizi! Poliția îl caută pe vinovat.

Găină rară. Un proprietar mare din Canada a dăruit universității din Columbia o găină rară. Ea s'a ouat într'un an 351 de ouă. Așadară aproape în fiecare zi câte un ou.

Iarăși ciocnire de trenuri. Trenul personal care venea dela Grigore Ghica Vodă spre Galați s'a ciocnit în gara Faraoni cu un tren de marfă. S'au stricat trei vagoane de clasa a treia și locomotiva personalului, și s'au rănit 19 oameni.

Comoară găsită de niște băieți. Doi băieți pășteau vitele pe șesul moșiei Reni spre Giurgiulești. Umblând ei așa fără treabă pe moșie, au dat de o căldărușă de aramă îngropată în pământ. Scoțând căldărușa, au dat, pe fundul ei, de bani de aur și de argint, pe cari i-au împărțit între rudeniile lor. Auzind de aceasta poliția, s'a dus la toate rudeniile copiilor și a adunat banii, c'am 94 de bucăți de argint de pe vremea turcilor, în greutate totală de 2 kilograme și 150 grame, și 9 bucăți de aur în greutate de 26 grame. Poliția i-a dus la prefectură, unde s'a constatat, că banii zac în pământ de 500 de ani.

A fost descoperit pricinulul tifosului exantematic. Cine n'a auzit de boala aceasta grozavă, care în cursul războiului a omorât mai mulți oameni decât gloanțele și baionetele! Aflăm din Iași că dl doctor N. Petrof, medicul primar al orașului Tighina ar fi descoperit pricinulul acestei boale groznice. Spune că de 15 ani lucrează într'una și studiază, însă abia acuma l-a putut zări prin glaja măritoare și l-a putut fotografia. A mai arătat acel doctor, că acest microb, pentru că așa le zice la pricinulul boalelor, se naște în trupurile gândacilor, de unde apoi se ia pe animale și pe oameni. Doctorii din țară vor cerceta acuma această descoperire, și intrucât vor afla-o de adevărată, doctorul Petrof va fi unul dintre marii binefăcători ai omenimei.

Moartea alor doi foști miniștri. Duminică în 14 Noemvrie a murit la București dl D. Buzdugan, fost ministru de justiție, iară Joi în 18 Noemvrie a murit tot la București dl Al. Constantinescu, fost ministru de domenii în guvernul liberal. Cel dintâi a fost înmormântat Joi în Bacău, al doilea Sâmbătă la București.

Iarăș un monstru. Femeia Elena Buică din Scătau, lângă Turnul-Severin, a născut un monstru. Capul avea două fețe, două guri, patru ochi și o sângură ureche.

Atât monstrul cât și mama lui au murit peste câteva ore.

Încunjură lumea, fără picioare, pe jos. N'am crede, dacă n'am ceti într'un ziar din București, că la redacție s'a prezentat zilele trecute căpitanul francez Pernot, cu amândouă picioarele tăiate, care s'a rămasit cu un american că va încunjura de trei ori pământul, făcând 150 mii kilometri, în 6 ani, pe jos. Până acuma el a făcut 68 mii de kilometri. La București a sosit dela Brăila, și apoi va pleca spre Egipt. El are picioare de lemn.

A voit să-și îngroape copilul fără preot. Săteanul Vășile Gavrilaş din Rediu, jud. Neamț, își ducea el însuși copilul mort la cimitir, ca să-l îngroape fără preot. Văzându-l oamenii din sat, s'au turburat rău, au sărit înaintea carului cu mortul și nu l-au lăsat să

meargă mai departe. Zadarnic s'a împotrivit tatăl mortului, oamenii au dus cu sila pe preotul, care apoi i-a făcut prohodul. După îngropăciune tatăl mortului a mărturisit, că este pocăit, și că el n'are lipsă de preot. Ceialalți oameni erau să-l bată, l-a scăpat însă preotul.

Școli închise pentru șcarlatină. La Oradea au fost închise următoarele școli din pricina șcarlatinei: Liceul, școala medie de fete, și internatul școlii normale de băieți. În întreaga țară șcarlatina se lățește îngrozitor.

Episcop păgublit pe tren. Episcopul Cosma al Dunării de jos călătoria sângur într'un vagon de cl. I. dela Galați la București. După ce s'a făcut controlul biletelor, a adormit. Dimineața a observat că-i lipsește valiza, în care avea între altele crucea de pe piept, care era vrednică între frați cam un jumătate de milion Lei. Din buzunar i-s'a furat apoi portmoneul în care se aflau 10 mii de Lei.

Convocare. Pentru reorganizarea despărțământului „Luduș” al Astei, conform noilor statute, prin aceasta toți membrii și binevoitorii ei sunt convocați la adunarea generală ce se va ținea în Luduș la 1 Dec. 1926, ora 2 p. m., în localul școlii primare de stat.

Tot cu aceea ocaziune se va face și comemorarea zilei de 1 Decemvrie. Enea P. Bota dir. desp.

Șozenii la o căsătorie princiară.

Acum câteva zile s'a celebrat la Stockholm căsătoria civilă a prințesei Astrid a Suediei cu prințul Leopold al Belgiei, iar după câteva zile cea religioasă, după ritul catolic, la Bruxelles. Când principesa a sosit în portul Anvers o aștepta mulțimea. Abia pusese piciorul pe uscat și principesa se văzu încufurată de o mulțime grozavă de oameni, care a despărțit-o de ceialalți membri ai familiei regale, și i-a trebuit o jumătate de ceas până a putut pași vreo 200—400 pași. Insuși regele Belgiei fu nevoit să împingă mulțimea cu umărul ca să-i poată face loc. Dar cu mulțimea n'a putut răzbi nici chiar însuși regele.

În marea învâlmășală s'a dărmat un stâlp cu flori. Regele Albert o luă la fugă, nu cumva să-l lovească stâlpul. Atunci însă își pierdu de pe piept o decorație. Ajutat de prințesa Astrid și de un aghiotant regal regele își află decorația. Dar iată că în marea învâlmășală își scapă decorația de pe piept și regele Suediei, pe care, ridicându-o sângur, o ținu apoi în mâna ridicată, cu care căuta să-și facă loc.

Prințul Olaf al Suediei își făcu drum cu pumnul. Fratele mai mic al miresei a rămas fără pălărie. Numai cu mare greu, cu ajutorul miniștrilor și a ofițerilor, își putură face în sfârșit cale prin mulțime.

Și pentruce atâta dragoste? Pentru că regele Albert al Belgiei a împărțit cu poporul său în vremea crâncenului războiu atât binele cât și răul, și pentru că cei doi prinți s'au luat din curată dragoste.

PREȚUL BANILOR:

1 franc francez se plătește cu	6 Lei 40 b.
1 liră sterlină	892 " — "
1 dolar	183 " — "
1 franc elvețian	35 " 50 "
1 liră italiană	8 " 70 "
1 franc belgian	5 " 40 "
1 coroană cehoslovacă se plătește	5 " 70 "
1 zlot polonez se plătește cu	22 " — "
1 dinar se plătește cu	3 " — "
1 leva	1 " 40 "
1 marcă aur se plătește	44 " — "
100 coroane ungare se plătesc cu	— — 26 "

CUNOȘTINȚE FOLOSITOARE

Răchita.

Nu-i arbore mai cunoscut ca și răchita. Crește mai ales prin locurile reavane, prin lunci și zăvoaie.

Când e tinără, tulpina e învălită într'o coajă verzuie. Dacă a îmbătrânit, tulpina e scorburoasă și învălită într'o coajă scorburoasă ca și a stejarului.

Crenguțele de răchită sunt foarte in-
doicioase. Din cauza aceasta au vârful plecat în jos.

Frunzele sunt lungărețe și cu marginea dințată. Când sunt tinere sunt acoperite cu mulți perișori albi, cari le apără de umezeală.

Florile sunt în formă de mâșișori. Se ivesc încă înainte frunzelor. Mâșișorii când sunt mici sunt păroși, ca să se poată scuti de frig și de uscăciune.

Florile sunt galbene. Cuprind multă dulceață și au miros puternic. Din cauza aceasta sunt foarte cercetate de albine și de bondari. Unde sunt răchite multe albinelor le merge bine.

Albinile sugând dulceața din flori, ieau și polenul — praful din florile bărbătești și îl duc pe florile femeiești. Mâșișorii cu flori bărbătești sunt pe o răchită, și cei cu flori femeiești sunt pe altă răchită, așa cum e și la căneșă.

Polenul este cleios și se lipește ușor de picioarele ori de capul albinelor.

Din florile femeiești se face un fruct cu multe semințe acoperite cu peri albi și deși. Când semințele sunt coapte, perișorii ridică semințele în sus, așa că pot să fie lesne luate de vânt și împrăștiate până la depărtări mari.

Răchita nu se înmulțește prin semințe, ci prin butașii — crenguțe de răchită, cari se implântă în pământ. Butașii de răchită se taie toamna. Un butaș trebuie să fie lung de 25—40 cm. și să aibă 4—5 muguri (ochi). Butașii se pot implânta în pământ și toamna, dar mai bine e să-i păstrăm până primăvara. Peste iarnă îi păstrăm în pivniță, în nisip sau într'o groapă acoperită cu pământ.

Primăvara, prin Martie, îi plantăm în rânduri la depărtare de o jumătate de metru.

Pământul în care plantăm butașii de răchită e bine să-l săpăm de toamna. Prin săpare pământul se mărunțește bine și buruienile încă se adună. Primăvara pământul se mai săpă odată și se mărunțește cât se poate de bine.

Butașii îi plantăm pieziș, ca aerul și căldura să poată străbate ușor la ei. Dintre mugurii ce-i are butașul numai unul se lasă afară. Ceialalți se îngroapă în pământ, ca să poată da cât mai multe rădăcini și prinderea să fie asigurată.

Primăvara, când butașii au început se înmugurească și să dea crenguțe, se sapă și se plivesc și de buruieni. Prin August se sapă din nou.

Lemnul răchitei este moale și putrezește foarte ușor. De aceea nu e bun nici de lucru, nici de foc. În schimb sunt bune crenguțele tinere, din cari se pot împleti coșuri și scaune.

Răchitele crescute din butași încă în anul al doilea se pot tăia. După aceea se pot tăia în fiecare an toamna ori primăvara. De obicei se taie mlădițele tinere la 3—5

cm. de asupra pământului. Acestea mlădițe se păstrează timp de 6—7 săptămâni într'o groapă afundă de 1 m. și lungă cât mlădițele. În aceasta groapă se așează mlădițele și se acopere cu pământ.

După 6—7 săptămâni se scot și se aleg după grosime. Se leagă snopi și se păstrează în podul caselor sau a grajdurilor ori în șoproane, până când putem să le întrebuițăm.

Înainte de a le întrebuița, trebuie să le punem într'un vas cu apă să se înmoaie. Apoi le curățim de coajă și le indoim cum voim

Mai ales iarna când lucrul la câmp a încetat, ori care gospodar harnic, poate să împletească din mlădițe de răchită tot felul de coșuri, corfe, scaune și alte lucruri frumoase, pe cari le poate vinde cu preț bun. Mlădițele de răchită atât curățite cât și necurățite încă au căutare și se plătesc cu prețuri mari.

Crenguțele de răchită se pot întrebuița și la legatul viei și a pomilor. Iar pământurile afânate, cari se surpă ușor, ori malurile nisipoase ale apelor încă se pot întări cu răchită.

De aceea, ori ce gospodar se planteze răchită în locurile pe cari și așa nu le poate întrebuița la altceva și folosul va fi destul de mare.

Ion Popu-Câmpeanu.

Cum se culeg poeziile populare?

O vorbă pentru știutorii de carte de prin sate.

Primim adeseori la gazetă culegeri de cântece din popor. Și ne bucurăm totdeauna, fiindcă versurile poporului, pe lângă frumuseța lor obicinuită, mai cuprind și alte înțelesuri adânci pentru cei cari se pricep să le găsească. Rar este însă bucuria noastră deplină, fiindcă celea mai multe culegeri din popor ajung la noi (și la alte gazete) rău făcute, încât își pierd prețul și valoarea. Sunt ca un negoț de mare preț, care ajunge stricat la cumpărători. Și e păcat de comoara poporului, să se răsufle în culegeri rău făcute.

Culegătorilor de literatură populară nu le lipsește bunăvoința. Ei o au în mare măsură, dovadă osteneala ce și-o iau să scrie. Dar mulți n'au avut niciodată prilejul să afle: cum trebuie făcute culegerile de folklor? (așa se numesc culegerile de produse literare ale poporului.)

Iată deci câteva îndrumări în acest scop, cari credem că pot să fie folositoare celor ce au râvnă pentru comorile poporului:

Cântecele, pilduirile, glumele din popor trebuie căutate la fața locului, adică acolo unde se rostesc ele de obicei: la șezători, la secere, la sapă, la câmp, la casele unde se adună sătenii la povești și la petrecanii. Te duci și tu, fără să faci valvă, că vei culege ceva din celea auzite. Stai deoparte, ori întri în vorbă, până se pornesc veștile, poveștile, cântecele. Atunci ascultă, scoți creionul, plivasul, și însemni.

Cum însemni?

Chiar așa precum ai auzit! Dacă n'ai auzit bine și n'ai putut prinde dela început întreg cântecul, gluma sau pilduirea, rogi pe povestitor, ori pe cântăreț, să mai spună odată, rar și răspicat.

Lucru mare este însă, să cauți a turna în slove, mai ales cântecele, chiar cu cuvintele cu cari au fost cântate, ori spuse. Cuvintele, fiecare, trebuie scrise în felul de

grai al satului de unde culegi. Și sunetele singurate din cuvânt trebuie prinse așa cum se rostesc în comună. Dacă noi n'avem litere anumite pentru acelea sunete, împrumuți din alfabetul unguresc de pildă (pentru ty), ori îți faci tu semne, împărechind literele noastre, să capeți sunet asemănător.

Cântecele astfel culese mai întâi cu creionul, le scrii înc'odată în curat, cu cerneală, pe o singură față a hârtiei, neuitând nici odată să însemni, după fiecare bucată, numele celui dela care ai auzit-o și vrâsta lui, iar pe urmă satul, comuna și județul, ținutul, de unde e făcută culegerea.

Ajungând asemenea culegeri în mâna unui pricepător de meserie, el îți va mulțumi, și culegerile tale vor putea fi întrebuițate după cuviință.

Mai grea este culegerea poveștilor. Acestea trebuie auzite mai de multeori și culegătorul se cere să aibă multă îndemănare la peană, ca să poată face ispravă bună și prețioasă.

Culegerile făcute în felul de mai sus, au preț nu numai pentru gazetele populare, cari le publică bucuros, ci și pentru cărturarii cari se îndeletnicesc a face studii mai adânci asupra limbii și comorilor literaturii populare.

FEL DE FEL.

Vinificația strugurilor atacați de mană. În anul acesta în multe părți strugurii au fost atacați de mană. Vinul stors din astfel de strugurii nu se limpezește bine și are gust amar.

Dacă mana viței a atacat numai frunzele, strugurii nu și-au putut imagazina mult zahăr. Din cauza aceasta vinul e acru.

Pentru a înmulți zahărul din must, unii se obișnuiesc se pună zahăr de steclă (zaharozin). Aceasta însă e oprit prin lege. Mai bine e ca dacă avem must bogat în zahăr, să-l amestecăm cu cel acru.

Mustul stors din struguri atacați de mană, se pune într'un vas mare, să se limpezească. Pentru a înlesni limpezirea punem 8—10 gr. de tanin pregătit cu alcool, la un hectolitru.

În acest must și drojdia, care face fierberea, e stricată. Din cauza aceasta trebuie să punem drojdie bună sau must în fierbere stors din struguri aleși și sănătoși.

În timpul limpezirii mustului, se va îndepărta spuma ce se formează pe deasupra. Partea limpede a mustului se trage în alte vase.

*
Escursiune agricolă. Statul Uniunii camerelor agricole a hotărât să se facă o escursiune — o călătorie prin alte ținuturi, cu scopul să se învețe o cultivare cât mai cuminte a pământului. Cea dintâi călătorie de felul acesta se face în Cehoslovaecia.

Fiecare cameră agricolă va trimite câte doi agricultori, între cari va fi și un agricultor mic mai priceput.

Uniunea Camerilor agricole va face toate înlesnirile, pentru ca aceasta călătorie se reușească cât mai bine.

Afară de aceea se vor face escursiuni și în lăuntrul țării, în ținuturile cu agricultura mai înaintată.

În chipul acesta agricultorii vor putea vedea și învăța multe lucruri bune și folositoare, pe cari le vor încerca și la ei acasă.

*
Legătură de cale ferată între România și Ungaria. În săptămâna trecută o comisiune de români și unguri a hotărât ca linia ferată Arad—Ceanad să se deschidă. Cum aceasta linie e strătăiată de granița dintre România și

Ungaria s'a hotărit să se facă două gări de graniță și anume una la Pecica pentru România și alta la Battonya pentru Ungaria. Tot aici se vor face și cancelarii pentru vamă și poliție.

*
Taxe vamale reduse. In „Monitorul oficial“ din 14 Noemvrie, se publică un ordin ministerial prin care se scărțează taxa vamală la exportul pentru seminta de cânepă dela 30.000 Lei de vagon la 15.000 lei și la orzoaică dela 20.000 lei de vagon la 12.000 lei. Vagonul trebuie să fie de 10.000 kgr.

*
Impăduriri la șes. Pentru ca în toate comunele să fie pășuni comunale, în multe locuri s'au tăiat pădurile fără nici o socoteală. Așa că azi sunt în țară peste 500.000 hectare pământ sterp și cu coastele surpate. Din cauza aceasta Ministerul agriculturii a dat porunci, ca peste tot locul unde sunt pământuri sterpe să se facă împăduriri cât mai întinse.

*
Cât mănâncă un om într'o viață de 70 ani. Un om în viața lui de 70 ani mănâncă 2000 kg. grăsimi, 6000 pâni de câte 3 kgr., 4000 kgr. carne, 5000 kgr. pește, 6000 kgr. legume, 1800 kgr. cartofi, 7000 kgr. poame, 6000 litri lapte, 500 kgr. sare, 3000 ouă, 4000 kgr. zahăr, 4000 kg. brânză și 20.000 litri apă. Toate acestea alimente s'ar putea încărcă într'un tren de marfă, în care dacă vom mai încărcă și rachiul și alte beuturi pe cari le bea omul într'o viață întreagă, ajunge la vre-o zece vagoane, a căror cuprins intră tot pe gura omului.

*
Cel mai mic om din lume. In orașul Oakthorpe din Anglia a murit în vârstă de 71 ani Alfred Bradford, cel mai mic om din lume.

Acest om avea numai 42 cm. înălțime. Putea trece fără să-și plece capul printre cele patru picioare ale unui cal,

Umbla foarte mult și era un cântăreț mare. Multă vreme a fost cantorul bisericii din Oakthorpe și conducătorul corului dela aceasta biserică.

*
Parfumuri mai scumpe ca ori și ce lucru din lume. Până acuma se credea că celea mai scumpe lucruri de pe pământ ar fi perlele și platina. Azi însă sunt lucruri și mai scumpe de cât perlele. Acestea sunt parfumurile. Și anume parfumul ce se scoate dintr'un lemn de trandafir, care se găsește în insulele Canare costă azi 2600 lire italiene kilogramul. Parfumul de mandarine, scos din coaja mandarinilor e plătit azi cu 2100 lire kilogramul. Pentru fabricarea unui kilogram de parfum de mandarine, trebuie 15.000 fructe de mandarine. Parfumul de portocale se plătește cu 1450 lire kilogramul. Trebuie 60 kgr. flori de portocale pentru a avea 75 grame parfum.

*
Câni, cari nu mănâncă carne. Un indian bogat cu numele Arjur Lashet, a cumpărat un sat, lângă Baronda. Acolo vrea să țină numai câni, pe cari îi va hrăni numai cu orz, pâne, lapte și unt. El nădăjduiește, că atunci când câinii se vor obicinui cu acestea mănăncări și nu vor mai avea poftă de carne, vor deveni blânzi ca și mieii. Pe câni — zice el — îi face răi mirosul sângelui. După câteva generații, câinii se vor scărbi de carne și vor fi cele mai blânde animale.

*
Holera galițelor. Galițele adeseori sufer de holeră. Galițele bolnave au dureri mari și creasta li se invinețește. Se sbat abia câteva minute și mor. Boala e foarte lipicioasă și unde s'a ivit, se prăpădesc toate galițele.

Ca leac e bine, să se cumpere din farmacie *tinctură de iod*, din care se pun 20—25

picuri într'un litru de apă și li-se dă să bea. Vasul din care beau apa, trebuie spălat bine.

In apă cu iod inmuiem și grăunțele ce le dăm să le mănânce.

*
Stărpirea păduchilor. Adeseori călătorind cu trenul sau petrecând prin câte un local unde se invărtesc mulți oameni, putem câștiga niște gadini mici de culoare galbenă — cenusie. Toată lumea numește acestea gadini *păduchi*. Sunt foarte uricioși și pișcă amar. Te fac să te scarpini tare și nu mai știi cum să te scapi de ei. Și nici nu e ușor să-i stărpești căci sunt foarte răbdurii. Mai ales păduchii de veștinte, trăiesc printre crețele veșmintelor fără nici o grijă. Acolo își pun și ouăle. Și dacă ne-a reușit să-i stărpim pe cei bătrâni, din ouă ies alții tineri. De aceea stărpirea trebuie repetată de mai multe ori, tot la 6—7 zile. Stărpirea se face cu leșie tare. Albiturile se fierb în leșie. Vestmintele de postav, însă nu se pot spăla, nici nu se pot fierbe. Pe aceasta le atărnăm într'o ladă bine închisă și le afumăm cu pucioasă. Grijim să nu se aprindă veșmintele. Fumul de pucioasă omoară toți păduchii. Dacă să scot din ladă, se perie bine pe la toate încrețiturile. Peste 6—7 zile iar repetăm afumarea, să moară și cei ce vor mai ieși din ouă.

Cărți nouă.

1 Decemvrie 1918. Conferență pentru Serbarea Unirii Ardealului, Banatului, Crișanei și Maramureșului cu Patria-Mamă întocmită de *Romul Simu*, secretarul administrativ al „Astrei“. Biblioteca populară a „Asociațiunii“ nr. 140 Prețul 5 Lei. Se găsește de vânzare la Astra în Sibiu, str. Șaguna nr. 6 și la librării.

Această cărticică este întocmită anume pentru serbarea zilei de 1 Decemvrie. Ea cuprinde și un program al serbării, cu Imnul Regal și cu Imnul Unirii. Ar trebui să o aibă toate primăriile de prin satele noastre.

*
Vine Crăciunul, piesă de teatru pentru copii, în 2 acte de *Elena C. Sporea*; cu note de Kiriac și chipuri de Oct. Smigelschi. Biblioteca populară a „Asociațiunii“ nr. 141. Prețul 5 Lei. Se vinde la Astra în Sibiu, Str. Șaguna nr. 6. și la librării.

Cărticica aceasta cuprinde o foarte drăgălașă piesă de teatru, pe care să o joace copiii de școală în sărbătorile Crăciunului. Trebuie un cor de școlari și 10 băieți și 2 fetițe, pentru roluri. Scenăriile sunt ușoare, se pot face în oricare comună. Mai cu seamă D-soarele învățătoare de prin sate ar trebui să-și câștige această piesă și să o reprezinte. Ar face mare bucurie părinților!

Dela administrația gazetei.

Toți acei stimați cetitori ai gazetei noastre cari se știu datori cu ceva la foaie pe anul 1926, sunt rugați, cu toată stăruința, să ne trimită cât mai neîntârziat sumele cu cari ne datoresc, căci ne apropiem de sfârșitul anului și trebuie să-și platească și foaia datoriiile ei.

Noi susținem această foaie cu greutate și nu poate pofti nimenea să mai și rămânem înglodați în datorii, pe lângă munca grea și istovitoare pe care o facem deatâția ani fără răsplată.

Nimeni să nu mai aștepte provocări

și instanții, cari încă costă bani, trudă și pierdere de timp! E și lucru rușinos să cerșim într'una bănișorii ce ni-se cuvin. Oamenii cu simț de dreptate plătesc la vreme. Nu ne dați nici pe noi uitării, că noi, precum vedeți, ne facem datoria fără sminteală săptămână de săptămână. Acum vine capătul anului și nu mai putem aștepta, că nici pe noi nu ne așteapă culegătorii tiparelor, poșta și fabricile de hârtie.

O vorbă ca o sută: cine se simte dator, să nu pregete a ne plăti îndată după cetirea acestui apel, care nu este cel dintâi, dar am dori să fie cel din urmă în acest an!

„Unirea Poporului.“

Poșta gazetei.

Ștefan Pop, East Chicago Ind. — Suma de 4 dolari am primit-o în ziua de 19 Nov. prin banca „Albina“ din Sibiu. Bani i-am întrebuințat precum ați dorit. Abonamentul plătit până la Anul nou 1927. Calendarul, Vă merge. Noroc și sănătate din Olcontea.

T. C. — Strigătura trimisă n'o putem publica, fiindcă se vede cât de colo că ea n'are nimic a face cu strigăturile „De pe Secaș.“ Dacă aveți plânsori în poșta persoanei din strigătură, scrieți-le frumos și drept într'o corespondență.

Onor. Nicolae Bota, Vezendin. — Numărul din gazeta noastră, trimis pe adresa „Societatea Sf. Pavel“ mai de multeori ne-a venit înapoi cu observarea »necunoscut«. Se vede că cineva din comună, ori din apropiere, nu vede cu ochii buni această societate. Vă întrebăm deci: n'ar fi mai bine ca foaia Societății să meargă pe adresa Sfinției Voastre, ori a altei persoane dela conducere? Vă rugăm să ne avizați în această privință!

Poezia „Grăul țiganilor“ îndreptată și refăcută cu grijă, ar putea merge. Poate s'o dăm cândva, când vom avea loc mai mult în foaie. „Cântecele și chiuiturile de pe Sălaj“ fac impresia, că sunt foarte puțin „populare“ lată o pildă:

*Doamne de-aș mai fi eu iară
Liber, cum eram odinioară!
Acum aș ști griji de toate
Dar e prea târziu și nu se poate!*

Asta nici poezie nu e, necum să fie populară, sau „populară“ cum îi spuneți. Tot cam așa sunt și celelalte „culegeri“. Or, poeziile populare trebuiesc culese cu mare grijă și *precis*. Culegătorul n'are voie să adăugă nimic dela sine. Poeziile populare curg ușor, au ritm firesc, pe când celea trimise greșesc amarnic în această privință. Noi avem o colecție de versuri populare din Sălaj, mai veche, și sunt frumoase. Nu samănă cu „strofa“ reprodușă mai sus.

Ioan H. Botean. Am primit Lei 200 — din cari am trecut 40 Lei până la 31 Dec. 1926, iar restul de 160 Lei pe 1927.

Alexandru Cozma. — Am primit Lei 150, abonamentul până la 31 Dec. 1926.

Mihail St. Pitoroangă. — Am primit Lei 210, pe 1924 și 1925.

Bunaciu Ioan. — Am primit 40 Lei. Abonamentul plătit până la 31 Dec. 1926.

Nicolae Boariu R. — Am primit 75 Lei. Plătit abonamentul până la 31 Dec. 1926.

Pavel Lucaciu. — Am primit suma de 170 Lei din care am trecut la abonament 150 Lei, iar 20 Lei pentru calendar.

Redactor responsabil IULIU MAIOR

In atențiunea preoților!

Cantor tinăr, de 24 ani, necăsătorit, absolut de școală agronomică, caută post de cântăreț la o biserică, unde este ecleejie întregită. Poate suplini cu folos și postul de învățător. Pricepe și gătitul mâncărilor. Merge mai bucuros în ținuturile cultivabile cu tutun.

Adresa la „Unirea Poporului“ până la 15 Decemvrie a. c.

Doi învățăcei, din familie bună, cari să fi implinit 14 ani, se primesc la *franzelăria*

PETRU MOGA

(228) 6—?

din Blaj.

